

INSPIRATIONSPUNKTER [KUN DET TALTE ORD GÆLDER]

4. oktober 2018

Samråd i ERU den 25. september 2018 – Spørgsmål BB-BE stillet efter ønske fra Lisbeth Bech Poulsen (SF) og Rune Lund (Enhedslisten).

Indledning

- Tak for invitationen til samrådet i dag og tak for det store fremmøde.
- Det er en dybt alvorlig sag og det er fuldstændig uacceptabelt at en dansk bank tilsyneladende har været brugt til hvidvask i det omfang her.
- Der er derfor også behov for, at vi reagerer konsekvent. Vi skal have en lovgivning og et myndighedstilsyn i topklasse. Hvor der bliver slået meget hårdt ned på hvidvask.
- Jeg er derfor glad for, at det i sidste uge var muligt at indgå en bred politisk aftale med en række betydelige skærper af indsatsen på området, herunder at vi får et bødeniveau, der ligger i top i Europa.

- Det vil jeg gerne sige tak for, til de partier der er med i aftalen.
- Jeg finder det desuden naturligt, at Finanstilsynet har besluttet at genåbne sagen om Danske Bank på baggrund af de nye oplysninger, som er kommet frem. Det er afgørende, at myndighederne kommer til bunds i sagen.
- Jeg er også glad for, at bagmandspolitiet – SØIK – siden starten af august har indledt en omfattende efterforskning af sagen, således at Danske Banks undersøgelse netop ikke står alene og det ikke er tilstrækkeligt at banken undersøger sig selv.
- Jeg vil også gerne understrege, at vi ikke er færdige med at tage initiativer.
- Bl.a. har jeg bedt Finanstilsynet om en redegørelse af sagens forløb, for at få svar på de spørgsmål om Finanstilsynets rolle, som er blevet rejst, og for at få Finanstilsynets synspunkter på, om de har behov for en stærkere hjemmel, bedre adgang til oplysninger i bankerne, eller vi på andre måder kan styrke Finanstilsynet.
- Herunder også om Finanstilsynet ønsker flere ressourcer. Ønsket er ikke blevet rejst overfor mig endnu, men jeg har bedt om en redegørelse, og så tager vi også en runde

på ressourcer. Jeg vil gerne understrege, hvis der er et behov for flere ressourcer – kommer der også flere ressourcer.

Ad spørgsmål BE:

Hvordan forholder ministeren sig til Danske Banks undersøgelser af hvidvasksagen?

- I spørgsmål BE spørges der til, hvordan jeg forholder mig til Danske Banks undersøgelse.
- Banken offentliggjorde som bekendt i onsdags sin undersøgelse, der udlægger bankens opfattelse af hændelsesforløbet.
- Undersøgelsen viser, at der strømmede mistænkelige transaktioner gennem Danske Banks estiske filial for et svimlende beløb, og at banken overså advarslerne om det der foregik i filialen.
- Som jeg har givet udtryk for flere gange, er jeg dybt skuffet over Danske Bank og det siger sig selv, at det er helt uacceptabelt, at en dansk bank har været involveret i hvidvask-aktiviteter i et sådant omfang.
- Det er et af kernelementerne i hvidvasklovgivningen, at det er bankerne og andre virksomheder, der til dagligt

håndterer betalinger, som skal holde øje med, om deres kunder foretager sig noget mistænkeligt.

- Den opgave forsømte Danske Banks estiske filial groft.
- Man må derfor konkludere, at banken ikke har løftet sit samfundsansvar på dette område.
- Jeg kan ikke gå ind i en nærmere analyse eller vurdering af kvaliteten af bankens undersøgelse – det ved jeg ikke nok om. Det er som nævnt bankens udlægning og konkluderen, og rapporten er som nævnt et udtryk for bankens udlægning.
- Jeg synes, at det er naturligt, at banken har lavet en undersøgelse. Det er også klart, at det ikke er nok at banken undersøger sig selv. Jeg vil gerne understrege, at myndighedernes undersøgelser og efterforskning af sagen om Danske Bank ikke er slut.
- Der er en meget stor mængde materiale i bankens undersøgelse, som myndighederne – SØIK og Finanstilsynet – nu ser nærmere på.

- SØIK har som bekendt allerede indledt en strafferetlig efterforskning af sagen om mulig overtrædelse af hvidvaskloven.
- Ligeledes har det estiske bagmandspoliti indledt en strafferetlig undersøgelse af sagen.
- De oplysninger der er kommet frem i Danske Banks undersøgelse og udsagn i tilknytning hertil, vil indgå i undersøgelserne hos myndighederne såvel i Danmark som i Estland.
- Finanstilsynet har som nævnt desuden meddelt, at tilsynet har genåbnet sin undersøgelse, og vil vurdere om, der på baggrund af de nye oplysninger er grundlag for nye tilsynsreaktioner overfor banken og bankens ledelse.
- Jeg ser frem til resultatet af de undersøgelser.

Ad spørgsmål BB:

[Med henvisning til oplysningerne i artiklen ”Scandal-hit i Danske branch handled \$30bn of Russian money” i Financial Times den 3. september 2018 om, at det fremgår af udkast til den af Danske Bank bestilte rapport hos konsulentfirmaet Promontory Financial, at antallet af transaktioner gennem Danske Banks filial i Estland fra ikke-estiske borgere alene i 2013 var på omkring 80.000 og med en volumen på omkring 30 mia. dollar (ca. 192 mia. kroner) – hvilket er et voldsomt højere beløb end der hidtil har været offentligt kendt - bedes ministeren redegøre for;

- 1) om ministeren, Finanstilsynet og/eller Erhvervsministeriet tidligere af Danske Bank eller af andre er blevet gjort bekendt med, at transaktionerne har et så stort omfang som omtalt i Financial Times, og
- 2) om ministeren mener, at Danske Banks ledelse har kunnet undgå at vide noget om og burde have reageret på et transaktionsomfang så omfattende som omtalt i Financial Times den 3. september 2018,
- 3) om en bank er juridisk forpligtet til at videregive oplysninger til Finanstilsynet og andre relevante myndigheder m.v. om så omfattende og usædvanlige transaktioner som omtalt i artiklen.]

- I spørgsmål BB bliver der med henvisning til en artikel i Financial Times den 3. september 2018 spurgt til forskellige aspekter af transaktionsomfanget i Danske Banks estiske filial.
- Spørgsmålet har tre underpunkter, som jeg vil besvare enkeltvist.

Ad spørgsmål BB – pkt. 1:

[Om ministeren, Finanstilsynet og/eller Erhvervsministeriet tidligere af Danske Bank eller af andre er blevet gjort bekendt med, at transaktionerne har et så stort omfang som omtalt i Financial Times.]

- I spørgsmålets første punkt spørges der, om jeg, Finanstilsynet og/eller Erhvervsministeriet tidligere er blevet gjort bekendt med, at transaktionerne kunne være så omfattende som omtalt i Financial Times den 3. september 2018.

- Som det er kommet frem i forbindelse med bankens egen undersøgelse, så er omfanget af transaktioner gennem Danske Banks filial i Estland fra ikke-estiske borgere i den omtalte periode på ca. 1500 milliarder kroner.
- Jeg kan oplyse, at jeg tidligere af Finanstilsynet er blevet orienteret om, at antallet af mistænkelige transaktioner i Danske Banks estiske filial, kunne være af et meget stort omfang.
- Jeg ville gerne fortælle præcis hvilke estimater, jeg har fået, og hvornår jeg har fået dem. Men jeg har fået oplyst, at på det punkt er jeg underlagt tavshedspligt.
- Finanstilsynet har en skrap tavshedspligt, og den bliver jeg også underlagt, når jeg får den slags informationer jævnfør lov om finansiel virksomhed.

Ad spørgsmål BB – pkt. 2:

[Om ministeren mener, at Danske Banks ledelse har kunnet undgå at vide noget om og burde have reageret på et transaktionsomfang så omfattende som omtalt i Financial Times den 3. september 2018.]

- I punkt to under spørgsmål BB spørges der, om Danske Banks ledelse efter min mening har kunnet undgå at vide noget om og burde have reageret på et transaktionsom-

fang så omfattende som omtalt i Financial Times den 3. september 2018.

- Det er myndighedernes – og ikke min – opgave at bedømme det spørgsmål på baggrund af oplysningerne og forholdene i den konkrete sag. Det er redegjort for i Finanstilsynets afgørelse af 3. maj 2018.
- Som alle andre undrer jeg mig imidlertid over, at bankens ledelse ikke reagerede tidligere og langt mere effektivt på de mistænkelige transaktioner i den estiske filial.
- Det er så stort et transaktionsomfang, at det er vanskeligt at forstå, at der ikke skulle have været flere anledninger til at reagere undervejs.
- Det er derfor også vigtigt at sikre, at ingen i ledelsen af en bank, herunder også de personer, som varetager nøglefunktioner, er i tvivl om hvem, der er ansvarlig for hvad i den enkelte bank.
- Det er bl.a. på den baggrund, at et af initiativerne i den politiske aftale der blev indgået i onsdags er, at der fremover skal fastlægges kompetencekrav og ansvarsområder for nøglepersonstillinger i banker, så der skabes klarhed om ansvar, roller og arbejdsdeling.

- Dermed bliver det også lettere for myndighederne at fastslå, hvorvidt de enkelte ledelsesmedlemmer har løftet deres ansvar.

Ad spørgsmål BB – pkt. 3:

[Om en bank er juridisk forpligtet til at videregive oplysninger til Finanstilsynet og andre relevante myndigheder m.v. om så omfattende og usædvanlige transaktioner som omtalt i artiklen.]

- Med det tredje punkt i spørgsmål BB spørges der til, om en bank er juridisk forpligtet til at videregive oplysninger til Finanstilsynet og andre relevante myndigheder om så omfattende og usædvanlige transaktioner som omtalt i artiklen.
- Ja, det er de.
- Når et pengeinstitut konstaterer, at kunder gennemfører mistænkelige transaktioner, er pengeinstituttet forpligtet til at indberette kunden og dennes mistænkelige transaktioner til den relevante efterforskningsenhed.
- Mistænkelige transaktioner gennem Danske Banks estiske filial skal banken indberette til den estiske efterforskningsenhed – såkaldt Financial Intelligence Unit (FIU) - som svarer til det danske SØIK.

- Det samme gælder, hvis en bank i øvrigt bliver opmærksom på forhold, som giver anledning til mistanke om hvidvask eller medvirken hertil.
- Sådanne indberetninger eller lignende oplysninger om konkrete transaktioner skal ikke videregives til Finanstilsynet.
- Finansielle institutter er imidlertid forpligtet til at give Finanstilsynet de oplysninger, som er nødvendige for Finanstilsynets tilsynsvirksomhed.
- Finanstilsynet anfører således i sin afgørelse fra 3. maj, at det er særligt kritisabelt, at Danske Bank ikke orienterede Finanstilsynet om de konstaterede hvidvaskproblemer, selvom det i starten af 2014 burde have stået klart for en række ledende medarbejdere, at bankens tidligere oplysninger fra 2012 og 2013 til Finanstilsynet var misvisende.

Ad spørgsmål BC:

Ministeren bedes redegøre for, om danske myndigheder har fået de oplysninger fra Danske Bank, der fremgår af artiklen: "Russia-Linked Money-Laundering Probe looks at \$ 150 Billion in Transactions" i Wall Street Journal den 7. september 2018 om, at 150 mia. dollar, svarende til 960 mia. kr., strømmede gennem Danske Banks hvidvaskramte filial i Estland fra 2007 til 2015.

- I spørgsmål BC spørges der, om danske myndigheder har fået oplysninger om omfanget af transaktioner, der strømmede igennem Danske Banks filial i Estland.
- Jeg kan her henvise til den besvarelse jeg netop har givet vedrørende punkt 1 under samrådsspørgsmål BB om mit og Finanstilsynets kendskab til transaktionsomfanget.

Ad spørgsmål BD:

Ministeren bedes - i forlængelse af artiklen: "Russia-Linked Money-Laundering Probe looks at \$ 150 Billion in Transactions" i Wall Street Journal den 7. september 2018 om, at 150 mia. dollar, svarende til 960 mia. kr., strømmede gennem Danske Banks hvidvaskramte filial i Estland fra 2007 til 2015 – redegøre for, om det har været og er acceptabelt for de danske myndigheder at vente på, at Danske Bank udarbejder deres egen interne undersøgelse om Danske Banks hvidvaskramte filial i Estland, frem for at myndighederne selv i en sådan situation overtager undersøgelsen fuldstændigt.

- I spørgsmål BD bliver jeg spurgt, om det er acceptabelt for de danske myndigheder at vente på, at Danske Bank udarbejder sin egen interne undersøgelse om filialen i Estland, frem for at myndighederne selv i en sådan situation overtager undersøgelsen fuldstændigt.
- Hertil kan jeg sige, at nej – det ville naturligvis ikke være acceptabelt. Og det er heller ikke tilfældet.
- Danske myndigheder har ikke ventet på Danske Banks interne undersøgelse, før de handlede.

- Man kunne godt have ønsket, at danske myndigheder tidligere havde undersøgt forholdene i Danske Bank. Men det er ikke en rimelig udlægning, at påstå at de havde afventet Danske Banks egen undersøgelse, før de handlede.
- Finanstilsynet indledte sin egen undersøgelse i 2017, der som bekendt førte til afgørelsen den 3. maj 2018, hvor tilsynet kom med en klar og meget alvorlig kritik af Danske Bank og bankens ledelse for utilstrækkelig fokus på at forebygge og bekæmpe hvidvask i den estiske filial, og på den baggrund udstedte otte påtaler og otte påbud til Danske Bank.
- Finanstilsynet vurderede således, at der allerede i maj var tilstrækkeligt grundlag til at træffe afgørelse om reaktioner over for Danske Bank – og afventede ikke Danske Banks egen undersøgelse, som kom i september.
- Finanstilsynet forbeholdt sig samtidig muligheden for at genåbne sagen, hvis der måtte vise sig grundlag for det. Det har Finanstilsynet som bekendt nu besluttet at gøre på baggrund af Danske Banks undersøgelse og den omfattende mængde oplysninger den indeholder, og det kan indebære nye tilsynsafgørelser.

- Endvidere gør jeg opmærksom på, at SØIK den 6. august indledte en strafferetlig efterforskning af sagen for overtrædelser af hvidvasklovgivningen.
- Denne beslutning var således også uafhængig af Danske Banks egen undersøgelse – og som Statsadvokaten har oplyst, så gennemfører SØIK sin egen, selvstændige vurdering af sagen i samarbejde med andre myndigheder i både Danmark og udlandet.
- Myndighedernes arbejde med Danske Bank-sagen har derfor ikke afventet Danske Banks egen undersøgelse, og er ikke på nogen måde slut. Og vi kan derfor heller ikke konkludere endeligt, hvilke konsekvenser sagen vil få.
- Tak.